

Hanz Mirck

Een veelvoud ervan

Van Adrichems tweede bundel opent met een afdeling *Binnen*, gevolgd door *Deur*. ‘Het gaat beginnen. / Een valse start. / is het nu afgelopen / of pauze?’ Zeer vormbewust, grappig en toch spannend. Maar het begint eigenlijk al aan de buitenkant: het strakke typografische omslag deed me denken aan de houtsnedes die de ‘Bezette stad’ van Paul van Ostaijen sieren, en beide dichters werken met spot en met taal-samples uit de wereld om ons heen.

Ook doet het werk van de nu al fiks bekroonde Van Adrichem (Charlotte Köhler Stipendium, Hugues C. Pernathprijs, nominatie C. Buddingh’-prijs), die in zijn eentje de redactie voert van literair tijdschrift *Parmentier*, denken aan H.C. ten Berge, die dat voor *Raster* deed, en ook met ritmiek en klank en humor werkt. Een eenmansredactie die spreekt in meervoud doet ook denken aan Kouwenaar; in het universum van Van Adrichem spreekt steeds een ‘wij’.

Maar dergelijke vergelijkingen doen tekort aan de eigenheid van deze dichter. Neem het gedicht *Uw afleidingsmanoeuvre?* ‘IJs eet het thuisfront. Dergelijke hoorntjes treffen wij aan / op het hoofd van de ander aan de overkant. Demoniserend? /Dat woord hoort thuis in een hotelsuite.’ Sterke associaties, veelbetekenend, grappig, zelfbewust. Maar vooral fris en origineel. ‘Achter u! / Plotseling valt er een stellingkast vol met abstracties om. (...) De boodschap is duidelijk: hou het concreet’. Steeds vallen humor, inhoud en metaniveau samen, versterken de lagen elkaar. Van Adrichem beheerst alle touwtjes als een volleerd marionettenspeler.

Sommige afdelingen lezen als een ongrijpbaar verhaal, compleet met kopjes: ‘Als dat maar goed afloopt’, ‘Het verhaal gaat verder’, andere zijn lange taalbouwsels, pulserend, meanderend. De ‘wij’ doet denken aan een controlerende instantie die de wereld van afstand beschouwt, met professionele afstand, macht en desinteresse. Maar steeds zijn er zijwegen, afleidingen; de gedichten hebben een innerlijke logica die haaks staat op de onze, steeds aan ons begrip ontsnapt. Ze kennen ook een zekere Van Adrichem. Zijn wij de ‘wij’? De echte lachende derde is de dichter zelf.

De sterke bundel eindigt natuurlijk met de afdeling *Buiten*, je bedwelmd achterlatend, happend naar adem. Enige minpuntje zijn de (afleidende) mededelingen over poëzie: ‘Wie zegt dat / een gedicht bij de laatste regel eindigt? / Stap uit.’

Op: <http://www.pzr.be/> (12 januari 2011)